

2023-12-06 Nr. NV-3044

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1667 TAIS-23-15831(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M. BALANDŽIO 27 D. NUTARIMO NR. 468 „DĖL ASMENŲ (ŠEIMOS) TURTO IR ASMENS PAJAMŲ LYGIŲ ANTRINEI TEISINEI PAGALBAI GAUTI NUSTATYMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	Teisingumo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-12-05	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nutarimo projektu, kuriuo įgyvendinamas Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 31, 32 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2103., siekiama supaprastinti antrinės teisinės pagalbos išlaidų apmokėjimą asmenims, vietoj dviejų (pirmojo ir antrojo) asmenų (šeimos) turto ar asmens pajamų lygių, numatyti vieną turto ir pajamų lygį, kai valstybė garantuoja ir apmoka 100 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų.

Pagal galiojantį teisinį reguliavimą:

- pirmasis asmenų turto ir pajamų lygis yra, kai turto vertė neviršija turto vertės normatyvo, nustatyto bendrai gyvenantiems asmenims (vieniems gyvenantiems asmenims) pagal Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – PSPNGĮ) 16 straipsnį, dydžio ir metinės pajamos neviršija 37,68 valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP), pridedant po 14,13 VRP kiekvienam jo išlaikytiniui, dydžio;

- antrasis asmenų turto ir pajamų lygis yra, kai asmens (šeimos) turto vertė neviršija 1,5 turto vertės normatyvo, nustatyto bendrai gyvenantiems asmenims (vieniems gyvenantiems asmenims) PSPNGĮ 16 straipsnį, dydžio ir asmens metinės pajamos neviršija 56,52 VRP, pridedant po 20,74 VRP kiekvienam jo išlaikytiniui, dydžio.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos duomenimis, 73 proc. atvejų (iš 300 atvejų) buvo atsisakyta teikti antrinę teisinę pagalbą dėl to, kad pajamos viršijo pirmąjį ir antrąjį lygį; 11 proc. atvejų, kai tik turtas viršijo pirmąjį ir antrąjį lygius; 16 proc. atvejų, kai turtas ir pajamos viršijo pirmąjį ir antrąjį lygius (iš visų apie 300 atvejų).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projektu siūloma:

- numatyti, kad metinės pajamos antrinei teisinei pagalbai gauti turėtų neviršyti 38 VRP dydžių, o turint išlaikytinių – už kiekvieną pridedant po 14,20 VRP.

Nuo 2024 m. sausio 1 d. tai sudarytų mažiau nei 6 688 Eur asmeniui (apmokant 100 proc. antrinę teisinę pagalbą), pridedant po 2 499,2 Eur už kiekvieną išlaikytinį. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą, tokias metines pajamas gaunantis asmuo, galėtų gauti antrinę teisinę pagalbą valstybei garantuojant ir apmokant 50 proc. teisinės pagalbos išlaidų. Pagal praktikos duomenis, 7 proc. atvejų per metus buvo priimama sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą valstybei apmokant 50 proc. išlaidų; o likusi dalis – buvo neatsižvelgiama į turto ir pajamų lygį arba valstybė apmokėdavo 100 proc. išlaidų.

- patikslinti, kad antrinei teisinei pagalbai gauti turto normatyvas turi neviršyti turto vertės normatyvo, nustatyto bendrai gyvenantiems asmenims (vieniems gyvenantiems asmenims) pagal PSPNGĮ 16 straipsnį, dydžio (t. y. atitiktų šiuo metu galiojantį pirmąjį turto lygį ir jis nesikeistų).

- įtvirtinti, kad, jei asmens ir jo šeimos interesai byloje, kurioje siekiama gauti antrinę teisinę pagalbą, yra priešingi, į turtą įskaitomas tik asmens (ne jo šeimos) turtas. Pastebėtina, kad praktikoje dėl šio aspekto iki šiol ginčų nėra kilę, tačiau, siekiant aiškumo, tikslinga tai įtvirtinti nutarimo projekte.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Siūloma, kad Nutarimo projektas įsigaliotų 2024 m. sausio 1 d.

STEBĖSENA

2024 m. planuojama vykdyti siūlomo teisinio reguliavimo stebėseną, siekiant įvertinti jo poveikį, taip pat surinkti papildomus duomenis, siekiant sistemškai įvertinti poreikį keisti turto ir pajamų dydžius antrinei teisinei pagalbai gauti, įskaityti į vertinamą turtą ar pajamas tam tikrą asmens turtą ir (ar) pajamas arba atsisakyti įskaitymo.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Nutarimo projekto derinime dalyvavo Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas su suinteresuotomis institucijomis suderintas.

Finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba pastabų ar pasiūlymų pagal kompetenciją neturėjo. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabos buvo aptartos bei suderintos darbo tvarka.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų Nutarimo projektui neturi (2023 m. gruodžio 3 d. išvada Nr. NV-3020).

Nutarimo projektas svarstytas 2023 m. gruodžio 5 d. tarpinstituciniame pasitarime, pastabų ir pasiūlymų negauta.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Vyriausybės programai, kuriai pritarta Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Artūras Norkevičius

Viešojo valdymo grupė, vyresnysis patarėjas